

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра державно-правових дисциплін
Денне відділення

ДИПЛОМНА РОБОТА
магістра
на тему:
«Теоретико-правові засади демократичної державності»

Виконав:

Студент II курсу магістратури,
спеціальності 081 «Право»

Афанасьєв Д. І.

Науковий керівник:

д.ю.н., доцент

Манько Д. Г.

Рецензент:

к.ю.н., доцент

Атаманова Н. В.

АНОТАЦІЯ

Афанасьєв Д. І. Теоретико-правові засади демократичної державності – На правах рукопису.

Дипломна робота магістра, спеціальність 081 «Право», Міжнародний гуманітарний університет, Одеса, 2022 рік.

Дипломна робота присвячена дослідженню засад демократичної державності. Демократична держава – це одна з форм держави, яка заснована на здійсненні народовладдя шляхом забезпечення широких прав і свобод громадян, їх участі у формуванні і функціонуванні апарату політичної влади і контролю за його діяльністю. При цьому основними рисами, що характеризують даний тип держави є: визнання народу верховним суверенним носієм і джерелом державної влади; визнання політичної свободи громадян; політична рівноправність участі громадян у формуванні органів держави і організації контролю за їх діяльністю; реальна можливість народу періодично змінювати склад представницьких органів; правозаконність; взаємна відповідальність держави і громадянина.

Зазначені положення підкреслюють високий рівень актуальності обраної теми дослідження для сучасної юриспруденції.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, поділених на п'ять підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

У вступі подана основна мета та завдання дослідження, встановлені предмет та об'єкт дипломної роботи магістра.

Перший розділ «Теоретичні засади демократичної державності» присвячено дослідженню підходів до осмислення поняття демократична держава та її ролі у суспільстві.

У другому розділі, «Нормативно-правові засади демократичної державності» було розглянуто особливості правової регламентації демократичної державності.

Особлива увага була звернена на розкриття сутності конституційних засад влади.

Третій розділ, «Організація публічної влади у демократичній державі», присвячено визначенню та обґрунтуванню особливостей реалізації принципу поділу влади у демократичній державі.

У висновках подано здобутки та основні положення які були отримані та обґрунтовані під час розкриття предмету дипломної роботи магістра.

За результатами розкриття предмету дипломної роботи магістра, було підготовлено тези виступу на конференції: «Принцип поділу влади як основа демократизму».

Ключові слова: держава, державна влада, демократія, конституція, поділ влади, референдум.

SUMMARY

Afanasyev D. I. Theoretical and legal foundations of democratic statehood – On the rights of the manuscript.

Master's thesis, specialty 081 «Law» International Humanitarian University, Odessa, 2022.

The master's thesis is devoted to the study of the foundations of democratic statehood. A democratic state is one of the forms of the state, which is based on the exercise of people's power by ensuring broad rights and freedoms of citizens, their participation in the formation and functioning of the apparatus of political power and control over its activities. at the same time, the main features characterizing this type of state are: recognition of the people as the supreme sovereign bearer and source of state power; recognition of political freedom of citizens; political equality of citizens' participation in the formation of state bodies and the organization of control over their activities; a real possibility for the people to periodically change the composition of representative bodies; rule of law; mutual responsibility of the state and the citizen.

The specified provisions emphasize the high level of relevance of the chosen research topic for modern jurisprudence.

The thesis consists of an introduction, three chapters divided into five subsections, conclusions and a list of used sources.

The main purpose and objectives of the research are presented in the introduction, the subject and object of the master's thesis are established.

The first chapter "Theoretical foundations of democratic statehood" is devoted to the study of approaches to understanding the concept of a democratic state and its role in society.

In the second chapter, "Regulatory and legal foundations of democratic statehood," the peculiarities of the legal regulation of democratic statehood were considered.

Special attention was paid to revealing the essence of the constitutional foundations of power.

The third chapter, "Organization of public power in a democratic state", is devoted to the definition and justification of the peculiarities of the implementation of the principle of separation of powers in a democratic state.

The conclusions present the achievements and main provisions that were obtained and substantiated during the disclosure of the subject of the master's thesis.

According to the results of the disclosure of the subject of the master's thesis, the thesis of the speech at the conference was prepared: "The principle of separation of powers as the basis of democracy."

Key words: state, state power, democracy, constitution, separation of powers, referendum.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВНОСТІ	9
1.1. Наукові підходи до розуміння демократичної держави.....	9
1.2. Взаємодія громадянського суспільства і сучасної держави: теоретичний аспект.....	22
РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВНОСТІ	35
2.1. Правове забезпечення демократичних засад сучасної держави	35
2.2. Конституціональні складові демократичної державності	47
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ	61
3.1. Поділ влади як основа демократизму держави.....	61
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аблязов Д.Е. Принцип верховенства Конституції і позитивне законодавство / Д. Е. Аблязов // Юридична Україна. – 2006. – № 5 (41). – С. 28-35.
2. Аблязов Д.Е. Теоретико-методологічні аспекти дослідження принципу верховенства Конституції / Д. Е. Аблязов // Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – Одеса: Фенікс, 2005. – № 27. – С. 98-109.
3. Авер'янов В.Б., Дерещ В.А., Ославський М.І., Писаренко Г.М., Пухтецька А.А. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В. Б. Авер'янов, В. А. Дерещ, М. І. Ославський, Г. М. Писаренко, А. А. Пухтецька. – К.: Юстиніан, 2007. – 288с.
4. Адміністративне право України. Академічний курс: У двох томах / Голова ред. кол. В.Б. Авер'янов. – К.: Видавництво «Юридична думка», 2004. – Т. 1. – 584 с.
5. Бабенко А.Н. Правовые ценности и государственная власть / А. Н. Бабенко // Академический юридический журнал. – 2007. – № 3 (29). – С. 4-10.
6. Бабенко К.А. Конституційне регулювання основ суспільного ладу як предмет дослідження науки конституційного права / К.А. Бабенко // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2007. – Вип. 35. – С. 172-179.
7. Бабенко К.А. Конституційні гарантії демократизму політичного режиму в Україні / К. А. Бабенко // Юридична Україна. – 2007. – № 5. – С. 21-26.
8. Бабенко К.А. Становлення громадянського суспільства в Україні: конституційний вимір / К. А. Бабенко // Бюлетень Міністерства юстиції України, 2006. – № 12 (62). – С. 5-14.

9. Баглай М.В. Конституционное право Российской Федерации / М. В. Баглай. – М.: Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 752 с.
10. Баймуратов М.О., Григор'єв В.А. Муніципальна влада: актуальні проблеми становлення й розвитку в Україні / М.О. Баймуратов, В.А. Григор'єв. – О.: Юридична література, 2003. – 192 с.
11. Барабаш Ю.Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права / Ю. Г. Барабаш. – Х.: Право, 2008. – 220 с.
12. Барабаш Ю.Г. Дискреційні повноваження вищих органів влади: правова природа та умови ефективного застосування / Ю. Г. Барабаш // Університетські наукові записки. – 2007. – № 4. – С. 49-54.
13. Барабаш Ю. Установча влада Українського народу як конституційний феномен / Ю. Барабаш // Право України. – 2009. – № 11. – С. 73-80.
14. Барнашов А.М. Теория разделения властей: становление, развитие, применение / А. М. Барнашов. – Томск: Изд-во Томск. ун-та, 1988. – 100 с.
15. Батанов О.В. Деякі проблеми становлення муніципального права як галузі національного права України / О. В. Батанов // Правова держава: Щорічник наукових праць Ін-ту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. – Вип. 20. – С. 181-189.
16. Беляева О.М. Основания (источники) легитимации государственной власти в России / О. М. Беляева // Вестник Волжского университета им. В. Н. Татищева. Серия «Юриспруденция». – 2006. – Вып. 56. – С. 210-215.
17. Буроменський М. Європейський кодекс свободи і демократії / М. Буроменський // Право України. – 2010. – № 10. – С. 89-97.
18. Варич О. Г. Еволюція функцій держави: аспекти теоретико-порівняльного аналізу / О. Г. Варич // Правова держава: Щорічник наукових праць Ін-ту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. – Вип. 20. – С. 146-150.

19. Влада в Україні: шляхи до ефективності. Всеукраїнський форум учених-правознавців / Відп. ред. О. Д. Святоцький. – К.: Ін Юре, 2010. – 690 с.
20. Георгіца А. З., Шукліна Н. Г. До питання про зміст конституційно-правової категорії «демократія» / Георгіца А. З., Шукліна Н. Г. // Науковий вісник Чернівецького ун-ту. Правознавство. – Чернівці: «Рута», 2003. – Вип. 172. – С.46-51
21. Герасіна Л. Громадянське суспільство і колізії в процесі реалізації політичної влади / Л. Герасіна // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 3 (54). – С. 43-51.
22. Гладуняк І.В. Розвиток системи політичного управління в сучасній Україні / І. В. Гладуняк. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 468 с.
23. *Голосніченко Д.* Методологія теорії повноважень / Д. Голосніченко // Юридична Україна. – 2008. – № 1. – С. 5-9.
24. *Голосніченко Д.* Теоретичні засади встановлення конституційних повноважень: історичні аспекти та сучасне державотворення / Д. Голосніченко // Юридична Україна. – 2008. – № 5. – С. 22-27.
25. Григор'єв В.А. Публічність і самостійність самоврядної (муніципальної) влади // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. – Вип. 44. – С. 200-204.
26. Гринюк Р.Ф. Ідея правової держави: теоретико-правова модель і практична реалізація/ Р. Ф. Гринюк. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 388 с.
27. Даль Р.А. Поліархія. Участь у політичному житті та опозиція. – Х.: Каравела, 2002. – 216 с.
28. Держава і громадянське суспільство в Україні: проблеми взаємодії: Монографія / За ред. І. О. Кресіної. – К.: Логос, 2007. – 316 с.

29. Дмитренко М.А. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції / М. А. Дмитренко. – К.: Знання України, 2008. – 544 с.
30. Дроботова Т. Б. Інститути народовладдя у забезпеченні демократизму державного-правового режиму сучасної України / Т. Б. Дроботова // Юридична Україна. – 2010. – № 3. – С. 39-45.
31. Дроботова Т. Б. Співвідношення держави і права як критерій визначення типу державно-правового режиму / Т. Б. Дроботова // Верховенство права і демократія: Матеріали методологічного семінару, проведеного на базі правничого факультету Національного університету «Острозька академія» (2 жовтня 2009 р.) / За ред. О. В. Скрипнюка. – К.: Логос, 2009. – С. 64-67.
32. Дюгі Л. Конституційне право: Загальна теорія держави / Леон Дюгі. – Одеса: Юридична література, 2005. – 1008 с.
33. Євграфова Є. Питання щодо зв'язків права і держави / Є. Євграфова // Право України. – 2009. – № 6. – С. 46-54.
34. Європейська інтеграція України: Політико-правові проблеми / За ред. В. П. Горбатенка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична Думка», 2005. – 212 с.
35. Європейський демократичний доробок у галузі виборчого права: Матеріали Венеціанської Комісії, Парламентської Асамблеї, Комітенту Міністрів, Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи / Отв. ред. Ю. Ключковський. – К.: Логос, 2009. – 500 с.
36. Загальна теорія держави і права: Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів / За ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х.: Право, 2009. – 584 с.
37. Заєць А. Принцип розподілу влад в новітній українській конституційно-правовій практиці / А. Заєць // Вісник Академії правових наук України. – 1998. – № 2 (13). – С. 40-50.

38. Институты конституционного права иностранных государств. – М.: «Городец-издат», 2002. – 496 с.
39. Кельман М. Теоретико-методологічні підходи до аналізу співвідношення громадянського суспільства та держави / М. Кельман // Право України. – 2010. – № 6. – С. 93-102.
40. Ковальчук В. Взаємодія громадянського суспільства та державної влади / В. Ковальчук // Право України. – 2009. – № 6. – С. 90-99.
41. Ковальчук В. Всенародний референдум як одна з форм легітимації державної влади: зарубіжний та вітчизняний досвід / В. Ковальчук // Право України. – 2009. – № 12. – С. 151-160.
42. Козюбра М. Верховенство права: українські реалії та перспективи / М. Козюбра // Право України. – 2010. – № 3. – С. 6-18.
43. Комзюк А. Т., Бевзенко В. М., Мельник Р. С. Адміністративний процес України / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К.: Прецедент, 2007. – 531 с.
44. Конституційне право України / За ред. В. П. Колісника, Ю. Г. Барабаша. – Х.: Право, 2008. – 416 с.
45. Конституційне право України / За ред. В.Ф. Погорілка. – К.: Наукова думка, 2002. – 734 с.
46. Конституційне право України / За ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. – 524 с.
47. Конституція незалежної України / За ред. В. Ф. Погорілка, Ю.С. Шемшученка, В.О. Євдокимова. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. – 428 с.
48. Конституція незалежної України: У 3 кн. / Під заг. ред. С. Головатого. – К.: Право, Українська правнича фундація, 1995. – Кн. 1. – 398 с.
49. Конституція України: Науково-практичний коментар / Ред. кол. В. Я. Тацій, Ю. П. Битяк, Ю. М. Грошевой. – Харків: Видавництво «Право», 2003. – 808 с.

50. Косюта М.В. Прокурорська система України в умовах демократичного суспільства / М. В. Косюта. – О. : Юридична література, 2002. – 375с.
51. Краковська А. Є. Соціальна функція в системі функцій сучасної держави: теоретико-правові проблеми дослідження / А. Є. Краковська // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. – Вип. 44.– С. 117-124.
52. Куян І. До питання про поняття «народний суверенітет» / І. Куян // Право України. – 2010. – № 6. – С. 101-107.
53. Куян І. Скільки в державно організованій країні суверенітетів? / І. Куян // Юридична Україна. – 2008. – № 11. – С. 4-9.
54. Лаба О. В. Принципи правової держави та проблеми її побудови в Україні / О. В. Лаба // Правова держава: Щорічник наукових праць Ін-ту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. – Вип. 20. – С. 167-174.
55. Ладиченко В. Поділ влади: теорія і практика / В. Ладиченко. – К.: Вид-во «Україна», 1998. – 32 с.
56. Лапаева В. В. Правовая демократия как цивилизационный выбор России / В. В. Лапаева // Сравнительное конституционное обозрение. – 2009. – № 1 (68). – С. 150-160.
57. ЛеДюк Л. Учасницька демократія: референдуми у теорії та на практиці / Л. ЛеДюк. – Х.: Центр освітніх ініціатив, 2002. – 158 с.
58. Лощикін О.М. Проблеми сучасного розуміння поняття та сутності функцій держави / О. М. Лощикін // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2007. – № 4 (66). – С. 90-100.
59. Лукаш О. Л. Верховенство права як фундаментальний принцип державної влади в Україні / О.Л. Лукаш // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2007. – № 8 (70). – С. 94-102.

60. Мартиненко В.М. Інноваційна стратегія демократичного розвитку України: від місцевої демократії до демократичної держави / В.М. Мартиненко. – Х. : Константа, 2004. – 231 с.
61. Мартинюк Р.С. Реалізація принципу поділу влади в сучасній Україні: політико-правовий аналіз / Р.С. Мартинюк. – Острог: Вид-во Національного ун-ту «Острозька Академія», 2007. – 352 с.
62. Мелашенко В.Ф. Основи конституційного права України: Курс лекцій / В. Ф. Мелашенко. – К.: Вентурі, 1995. – 314 с.
63. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., Васіна А.Ю., Гордієнко Л.Ю. Державне управління / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 343 с.
64. Мельник О. Сфера правового регулювання: поняття, ознаки, види / О. Мельник // Право України. – 2010. – № 9. – С. 132-138.
65. Міл Дж. С. Про свободу: Есе / Дж. С. Міл. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 463 с.
66. Монтеск'є Ш. Л. О духе законів / Ш. Л. Монтеск'є. – М.: Мысль, 1999. – 672 с.
67. Мурашин Г.О., Григорук Н. Г. Конституційно-правові гарантії політичної системи України / Г.О. Мурашин, Н.Г. Григорук // Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2005. – Вип. 16. – С. 291-305.
68. Новакова О.В. Політична модернізація та розвиток демократичних процесів в сучасній Україні / О.В. Новакова. – Луганськ : Видавництво СНУ ім. В. Даля, 2006. – 216 с.
69. Оніщенко Н.М., Тарахонич Т. І., Пархоменко Н. М., Макаренко Л.О. Інститут юридичної відповідальності у демократичних правових системах / За аг. ред. Н. М. Оніщенко– К. : Юридична думка, 2009. – 216 с.
70. Онупрієнко А.М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: монографія / А. М. Онупрієнко. – Х. : Торсінг плюс, 2009. – 300 с.

71. Осипова Н. Основні принципи формування громадянськості забезпечення соціальної ефективності права / Н. Осипова // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 3 (54). – С. 82-90.
72. Панов М. І., Герасіна Л. М., Данильян О. Г., Дзьобань О. П., Клімова Г. П. Проблеми модернізації політичних систем сучасності: монографія / Ред. Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян. – Х. : Право, 2008. – 320 с.
73. Петришин О.В. Право як соціально-юридичне явище: до постановки проблеми / О. В. Петришин // Вісник Академії правових наук України. – 2007. – № 4 (51). – С. 3-18.
74. Петришин О. Верховенство права в системі правового регулювання суспільних відносин / О. Петришин // Право України. – 2010. – № 3. – С. 24-35.
75. Плавич В.П. Феномен права на сучасному етапі трансформації суспільства / В. П. Плавич // Правова держава: Щорічник наукових праць Ін-ту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2010. – Вип. 21. – С. 68-79.
76. Плавич С.В. Правотворення, правотворчість та законотворчість: проблема співвідношення // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2007. – Вип. 35. – С. 88-94.
77. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Референтне право в Україні / В.Ф. Погоріло, В. Л. Федоренко. – К.: Ліра-К, 2006. – 364 с.
78. Погребняк С. Втілення принципів права в юридичних актах / С. Погребняк // Вісник Академії правових наук України. – 2006. – № 2 (45). – С. 21-32.
79. Погребняк С. П. Втілення принципу гуманізму в праві // Вісник Академії правових наук України. – 2007. – № 1 (48). – С. 33-42.
80. Погребняк С.П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика). – Х.: Право, 2008. – 240 с.

81. Погребняк С. П. Про ознаки права / С. П. Погребняк // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 4 (55). – С. 13-21.
82. Погребняк С.П. Роль основоположних принципів права в забезпеченні прав людини // Вісник Академії правових наук України. – 2009. – № 1 (56). – С. 71-77.
83. Політико-правові інститути сучасності: структура, функції, ефективність: Монографія / За заг. ред. М. І. Панова, Л. М. Герасіної. – К.: Концерн «Видавничий дім «Ін Юре», 2005. – 384 с.
84. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / За ред. Ф. М. Рудича. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – 352 с.
85. Політична система: проблеми розвитку громадянського суспільства і держави. У двох томах. Т. 1: Громадянське суспільство в політичній системі: теоретико-методологічні і конституційно-правові аспекти дослідження / За ред. О. В. Скрипнюка. – К.: Логос, 2010. – 624 с.
86. Політична система: проблеми розвитку громадянського суспільства і держави. У двох томах. Т. 2: Правова, демократична держава в політичній системі: стан, тенденції та перспективи розвитку / За ред. О.В. Скрипнюка. – К.: Логос, 2010. – 692 с.
87. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Наукова думка, 2007. – 588 с.
88. «Про вибори народних депутатів України»: Закон України від 25.03.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 27-28. – Ст. 366.
89. «Про Конституційний Суд України»: Закон України від 16.10.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 49. – Ст. 272.
90. «Про місцеве самоврядування в Україні»: Закон України від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

91. Пушкіна О.В. Інститути громадянського суспільства і захист прав людини в Україні / О. В. Пушкіна // Право України. – 2010. – № 7. – С. 51-58.
92. Пушкіна О. В. Органи державної влади в Україні і захист прав людини: Конституційний Суд України / О.В. Пушкіна // Держава і право: Зб. Наук. праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2005. – Вип. 28. – С. 213-221.
93. Рабінович П. М. Права людини: діалектика універсалізації найменувань та урізноманітнення змісту й меж / П. М. Рабінович // Вісник Академії правових наук України. – 2002. – № 3 (30) – С. 3-9.
94. Радченко О. В. Ціннісна система суспільства як механізм демократичного державотворення: монографія О. В. Радченко. – Х. : Магістр, 2009. – 379 с.
95. Радько Т. Н. Теоретические и методологические вопросы исследования государственной власти / Т. Н. Радько // Lex Russica: Научные труды МГЮА. – 2007. – № 1. – С. 65-71.
96. Руденко В. Н. Прямая демократия: модели правления, конституционно-правовые институты / В. Н. Руденко. – Екатеринбург: УрО РАН, 2003. – 476 с.
97. Селіванов А. Суверенітет народу і його забезпечення публічною владою / А. Селіванов // Право України. – 2009. – № 11. – С. 66-72.
98. Селіванов В. Державна влада як елемент державно упорядженого суспільства в Україні / В. Селіванов // Право України. – 2006. – № 9. – С. 10-17.
99. Селіванов В. Право як сфера свободи / В. Селіванов // Вісник Академії правових наук України. – 2001. – № 1 (24). – С. 17-32.
100. Тацій В. Імплементация європейських стандартів у галузі прав людини – важливий напрям правової політики України / В. Тацій // Право України. – 2010. – № 10. – С. 48-59.

101. Тацій В.Я. Людина і правова держава: проблеми взаємовідносин і взаємодії / В. Я. Тацій // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 2 (53). – С. 3-12.
102. Тертишник В. Верховенство права і закону / В.Тертишник // Право України. – 2010. – № 6. – С. 87-92.
103. Тихий В.П. Правова природа Конституційного Суду України та проблеми його повноважень / В. П. Тихий // Правова держава: Щорічник наукових праць Ін-ту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2010. – Вип. 21. – С. 151-157.
104. Тімуш І. Гуманістичний зміст права та його переосмислення в умовах демократизації суспільства / І. Тімуш // Право України. – 2010. – № 9. – С. 139-145.
105. Тодика О.Ю. Категорія народовладдя в системі інших категорій конституційного права: співвідношення і взаємозв'язок / О. Ю. Тодика // Вісник Академії правових наук України. – 2004. – № 2 (37). – С. 35-46.
106. Тодика Ю.М. Конституція України – Основний закон держави і суспільства / Ю. М. Тодика. – Харков: Факт, 2001. – 382 с.
107. Толстенко В.Л. Формування сучасної правової ідеології і забезпечення розвитку механізмів правового регулювання / В.Л. Толстенко // Верховенство права і демократія: Матеріали методологічного семінару (Острог, 2 жовтня 2009 р.) / За ред. О. В. Скрипнюка. – К.: Логос, 2009. – С. 46-49.
108. Федоренко В. Л. Система конституційного права України: теоретико-методологічні аспекти: Монографія. – К.: Ліра-К, 2009. – 580 с.
109. Цвік М. В. Конституційні проблеми розподілу властей (деякі загально-теоретичні аспекти) / М. В. Цвік // Вісник Академії правових наук України. – 1993. – № 1. – С. 60-68.
110. Червонюк В. И. Теория государства и права / В. И. Червонюк. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 704 с.

111. Шайо А. Самоограничение власти. Краткий курс конституционализма / А. Шайо. – М.: Юристъ, 1999. – 292 с.
112. Шаповал В. Парламентаризм в Україні: пошуки парадигми чи рух до нового? / В. Шаповал // Віче. – 1997. – № 5 (62). – С. 14-24.
113. Шаповал В. Становлення конституціоналізму в Україні: проблеми теорії / В. Шаповал // Право України. – 1998. – № 5. – С. 18-25.
114. Шаповал В. Форма державного правління як конституційний *modus vivendi* сучасної держави / В. Шаповал // Право України. – 2009. – № 10. – С. 38-56.
115. Шаров Ю.П., Сухінін Д. В. Муніципальні послуги: шлях до високої якості / Ю. П. Шаров, Д. В. Сухінін. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2008. – 136 с.
116. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем / Ю. Р. Шведа. – Л.: Тріада плюс, 2004. – 528 с.
117. Шемшученко Ю., Ющик О. До проблеми формування законодавчої політики в Україні / Ю. Шемшученко, О. Ющик // Право України. – 2005. – № 11. – С. 3- 7.
118. Юридична енциклопедія: в 6 т. / Гол. редкол. Ю. С. Шемшученко. – К.: «Українська енциклопедія», 1998. – Т. 2: Д-Й. – 744 с.
119. Ющик О.І. Про відповідність нормативно-правових актів Конституції України / О. І. Ющик // Правова держава: Щорічник наукових праць Ін-ту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К., 2006. – Вип. 17. – С. 35-43.
120. Яценко Р.Ю. Референдум як форма участі громадян у правотворчому процесі // Верховенство права і демократія: Матеріали методологічного семінару, проведеного на базі правничого факультету Національного університету «Острозька академія» (2 жовтня 2009 р. / За ред. О. В. Скрипнюка / Р. Ю. Яценко. – К.: Логос, 2009. – С. 101-104.